

СТАНОВИЩЕ
от д-р Яна Атанасова Роуланд –
доцент, катедра Английска филология, ПУ „Паисий Хилендарски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*

професионално направление 2.1 *Филология*

докторска програма *Англоезична литература*

Автор: Даниел Николаев Каменов

Тема: „Екзистенциални теми и мотиви в творчеството на Томас Улф“

Научен ръководител: доц. д-р Йордан Йорданов Костурков – ПУ „Паисий Хилендарски“

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33–1709 от 17.05.2021 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „**Екзистенциални теми и мотиви в творчеството на Томас Улф**“ за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*, професионално направление 2.1 *Филология*, докторска програма *Англоезична литература*.

Автор на дисертационния труд е **Даниел Николаев Каменов** – докторант в редовна форма на обучение към катедра Английска филология на ПУ с научен ръководител доц. д-р Йордан Костурков от ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Даниел Каменов комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ; включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;

– справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет.

Докторантът е приложил 3 броя публикации (статии).

Познавам Даниел Каменов от 2012 г. Той е посещавал следните курсове под мое ръководство: *Викторианска литература, Практически превод от български език на английски език, Литературна антропология*. Впечатленията ми от представянето му са все положителни – колегата се отличава със стабилно професионално ниво на владение на английски език, трайни интелектуални натрупвания в полето на американската литература на XX век (особено с оглед на проучвания автор и проблематика) и благонадеждни познания по екзистенциална философия – всичко това е позволило изследването му да придобие интердисциплинарен характер. Даниел Каменов притежава отлични дипломи по Английска филология и Лингвистика и превод, които очевидно са доразвили и профилирането му на училищен етап като специалист по английски език. Считам за необходимо да спомена и това, че за времето на протичане на редовната му докторантура колегата е придобил опит чрез участие в специализирани комисии, на научни форуми и като организатор на разнообразни научни прояви. В допълнение бих изтъкнала и това, че Даниел Каменов се отличава с много добри способности за работа в екип: бързина, качество, неконфликтност, балансираност на характера и съсредоточеност. Той е провеждал разнообразни практически и специализирани занятия на студенти англицисти, в които е доказал своята стабилност като преподавател, но и по време на които изследователската му визия е била апробирана в непосредствена работа с произведения и е получила санкцията на аудиторията с учебни цели. Адмирации заслужава и фактът, че Каменов е успял навреме да напише и предаде работата си.

2. Актуалност на тематиката

Текстът е резултатен: добре промислен и структуриран, с прецизна и балансирана аргументация – на моменти (но само на пръв поглед всъщност) създаваща впечатление за лек натиск върху четените произведения на Улф. Докторантът се движи уверено, натрупвайки актив чрез примери от творби в съответния период на американската литература. Проблематиката е актуална. Разбирам, че това е първият подобен монографичен труд в България. Задачите, които колегата си поставя, а именно да проследи обхватно, в цялото творчество на Томас Улф развоя на екзистенциални теми и мотиви, са постигнати – доколкото е възможно една първа дисертационна разработка да изчерпи замисъла на младия изследовател, чийто обхват винаги надвишава времето за писане и конвенционалността на жанровите проявления в академичното израстване. Бих открила аналитичността на Даниел Каменов – посоките и начинът на проучване изглеждат съвместими с курсове по История на американската литература и Англоезично

културознание, в които той би могъл да предложи идеите и откритията си на по-млади от себе си бъдещи учени.

3. Познание на проблема

Текстът се състои от *Увод*, *6 глави*, *Заклучение* и *Библиография* (наброяваща не по-малко от 250 заглавия). Коректността на цитирания, уместността и дълбинната степен на усвояване на подбрани философски, литературнокритически, културологични и биографични ресурси, солидната проучена литература, премерената структура, ясният изказ, надеждната аргументация по глави – всичко това свидетелства за стабилна осведоменост по избраната проблематика, за неприкрит интерес към предпочетен автор, чието творчество се разгръща върху мащабно проучване на темите за самотата, бунта, творческия акт и смъртта в американската литература от първата половина на XX век.

4. Методика на изследването

Даниел Каменов успява да изведе и подреди идеите си въз основа на много добро познание на модерна Европейска екзистенциална философия и феноменология в лицето на Сартр, Хайдегер, Киркегор, Ницше, Ясперс, Камю, отчасти Рикьор и Левинас, а сега вече – на този окончателен етап на дисертационния текст – и на Дюфрен. Изборът на методологическа рамка е удачен: той представлява комбинация от дълбинен срез по генерални проблеми в културологичен план, затворено четене, интердисциплинарен анализ и биографична оптика. Каменов, доколкото успявам да доловя, е мотивиран на първа инстанция от прозорливо схванатите екзистенциални тревоги и тежнени в творчеството на самия писател. В случая в хоризонта на читателското си академично възприятие колегата се радва на добра, макар и не винаги количествено завидна, критическа база, от която подборно и уважително черпи идеи като успява умно да изолира важни теми и мотиви, доказващи защитимостта на претенциите на настоящото изследване за евристичност.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Уводът задава възможността в тази работа да намерим отговори на трите основни въпроса за подобно проучване: *Какво*, *Защо* и *Как*. Тръгваме от кратко, но много нужно въведение в поетиката на американския модернизъм, регионализъм и екзистенциални нюанси на културата в съответния период, в който живее Улф. Оттам – към биографично експозе за писателския ангажимент по избраната проблематика в логиката на движението на самия американски роман от първата половина на XX век. Сетне авторът на настоящото изследване ни въвлича в анализ на важни грижи (които имат своите съдържателно-структурни измерения) като *отчуждение*, *самота*, *сиротство*, *дезалиенация*, *абсурден*

герой, неотменното присъствие на *Другия* в обхвата на личностната свобода. Най-вече обаче – така поне бих го определила за себе си – с наистина зрял, достоверен като употреба на критика и предлагане на собствени тезиси разказ-разсъждение (а той в този случай може да бъде единствено незавършен) по темата за *смъртта* (и *времето*), нейните социални проекции в американското общество, функцията ѝ на отличителен белег на индивида и неговото съзнание. Именно последната, VI глава подсказва искрено, съдържано, но и майсторски възможностите за по-нататъшен развой на темата на изследването.

Заключението припомня основното в работата – дискретно, но уверено, като хвърля мост към плеяда забележителни писатели и философи на XX век, сред които би било достатъчно да споменем имена като, Уолт Уитман, Синклер Луис, Шъруд Андерсън, Теодор Драйзер, Джек Керуак, Норман Мейлър, Джеймс Джойс, Габриел Марсел, Николай Бердяев, Мигел де Унамуно, Томас Ман. В последна сметка настоящото изследване оставя усещането за потребност от надграждане на усилията на докторанта именно към по-видими връзки между Улф и други писатели *в* и *отвъд* американскостта на екзистенцията.

Не на последно място, тук за пръв път срещаме добри преводи на български език на части от произведенията на Томас Улф.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът е представил **3 публикации** (от конферентни изяви и участие в юбилеен сборник) – 2 на български и 1 на английски език. Те предлагат поглед към различни аспекти от цялостната му научна разработка.

При представяне на текста за предварително обсъждане бях подсказала на Даниел Каменов някои идеи във връзка с евентуални моменти на колебливост по отношение на доказателствения елемент на работата му (една от тях бе възможността да огледа проблема за творческия гений като надзърне в приносна разработка на френския философ Микел Дюфрен – сега присъстващ на страници 93 и 225 от цялостния текст). Доколкото е счел за необходимо и възможно, докторантът се е съобразил с тях. Не бих казала на този етап, че имам забележки, но все пак ми се струва, че ако колегата реши да тиражира труда си в книга, добре би било действително да си позволи още малко по-смело да избистри идеите си чрез Рикьор и Бахтин – ако разбира се прецени, че това е възможно – в посока разсъждения върху изкуството и литературата като необходимост и отговорност, както и с оглед на екзегетната природа на разказвача-хроникьор на човешката интерсубективност. Тук работата би могла като че ли да поеме още разсъждения за жанра Bildungsroman. Но всичко това остава въпрос на собствен творчески избор с оглед най-вече на предвиждания адресат на това изследване.

7. Автореферат

Авторефератът е изработен изрядно. Той излага дисциплинирано и в същото време достатъчно конкретно основанията на всяка глава и подглава. Прегледната подредба, ясно заявените приноси и изброяване на публикации накрая позволяват бързо и надеждно навлизане в проблематиката с цел опознаване на работата като цяло. В този смисъл авторефератът отразява поставените цели, избраната проблематика, предпочетената методология и набелязва постигнатите цели в съответствие с изискванията за защита на дисертационен труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

В заключение бих искала да поздравя кандидата за постигнатото – изчерпателност на проучване на проблематиката (и с оглед на рецепцията на писателя в България, което личи по съществените преводачески вложения на Даниел Каменов в доказателствената част при цитиране на творби от Улф), коректност на употреба на чужд интелектуален труд, логика на структурата, яснота на мисълта, идейна оригиналност, наблюдателност. Все редки качества в днешното време на някак уж невинно, а често и безогледно, глобално усвояване на другости.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Филологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Заявявам, че по мое мнение в работата не се откриват следи от плагиатство.

Дисертационният труд показва, че **докторантът Даниел Николаев Каменов притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения в своята научна област. Той **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. На основание на всичко казано дотук, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното проучване, представено от описаните по-горе дисертационен труд,

автореферат, постигнати резултати и приноси. Затова **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Даниел Николаев Каменов в област на висше образование: 2. *Хуманитарни науки*, професионално направление 2.1 *Филология*, докторска програма *Англоезична литература*.

7.06.2021 г.

Изготвил становището: .....

Доц. д-р Яна Роуланд